

REPUBLIKA HRVATSKA
Trgovački sud u Zagrebu
Zagreb, Amruševa 2/II

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Trgovački sud u Zagrebu, po sutkinji toga suda Tini Šimović, u pravnoj stvari tužitelja Nikole Todorovića iz Zagreba, Brune Bušića 34/6, OIB 60995507091, kojeg zastupa punomoćnik Karlo Novosel odvjetnik u Zagrebu, Masarykova 24, protiv tuženice Anka Rubelj iz Zagreba, Teslićka 2, OIB 36740284586, vlasnice RUBELJ GRILL, Anka Rubelj, t.p. u stečaju, Zagreb, Dolac 2, koju zastupa punomoćnik Ruđer Anić, odvjetnik u Zagrebu, Gajeve 53/II i stečajni upravitelj Milorad Zajkovski iz Zaprešića, Ul. Ivana Vencla 32, a njega punomoćnik Krunoslav Pradegan, odvjetnik u Zagrebu, Ul. Republike Austrije 17, radi utvrđenja, nakon provedene javne glavne rasprave, zaključene 14. veljače 2018. u prisutnosti punomoćnika tužitelja, punomoćnika tuženice i punomoćnika stečajnog upravitelja, 23. ožujka 2018.

p r e s u d i o j e

I./ Utvrđuje se da je osnovana tražbina tužitelja prema stečajnom dužniku RUBELJ GRILL, Anka Rubelj, t.p. u stečaju, Zagreb, Dolac 2, OIB 36740284586, kao vjerovnika drugog višeg isplatnog reda u iznosu od 1.498.860,00 kn.

II./ Odbija se tužiteljev tužbeni zahtjev u dijelu koji glasi:

"Utvrđuje se postojanje razlučnog prava tužitelja na odvojeno namirenje tražbine u iznosu od 1.135.500,00 kn iz vrijednosti sljedećih nekretnina tužene kao predmeta razlučnog prava:

- 1.) nekretnina upisanih u zk.ul.br. 36291 k.o. Granešina, k.č.br. 542/22, livada Šašinovečka, površine 657 m², k.č.br. 542/29, livada Šašinovečka, površine 150 m², k.č.br. 542/30, livada Šašinovečka, površine 671 m² i k.č.br. 542/31, livada Šašinovečka, površine 75 m²,
- 2.) nekretnine upisanih u zk.ul.br. 36290 k.o. Granešina, k.č.br. 542/5, livada Šašinovečka, površine 1914 m²,
- 3.) nekretnina upisanih u zk.ul.br. 10475 k.o. Granešina, k.č.br. 542/27, livada Šašinovečka, površine 1322 m² i k.č.br. 542/28, livada Šašinovečka, površine 62 m².

Nalaže se tuženoj trpjeti namirenje tužiteljeve tražbine u iznosu od 1.135.500,00 kn iz

predmeta razlučnog prava."

III./ Nalaže se tuženici naknaditi tužitelju troškove parničnog postupka u iznosu od 113.056,25 kn, sa zateznim kamatama obračunatim počevši od 23. ožujka 2018. do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope Hrvatske narodne banke na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, u roku od 8 dana.

IV./ Odbija se kao neosnovan tužiteljev zahtjev za naknadu parničnih troškova u iznosu od 28.193,75 kn, s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama obračunatim počevši od 23. ožujka 2018. do isplate.

V./ U cijelosti se odbija zahtjev tuženice za naknadu parničnih troškova.

Obrazloženje

Tužitelj u tužbi podnesenoj ovom sudu 17. studenog 2014. i tijekom postupka navodi, u bitnome, da je u stečajnom postupku koji je nad imovinom dužnika pojedinca Anke Rubelj vl. RUBELJ GRILL Anka Rubelj t.p. otvoren 5. lipnja 2014. pred ovim sudom, pod poslovnim brojem St-280/14, kao stečajni vjerovnik prijavio u drugom višem isplatnom redu tražbinu u ukupnom iznosu od 1.498.860,00 kn. Ovu prijavljenu tražbinu da je osporio stečajni upravitelj, jer da se tražbina ne odnosi na stečajnog dužnika te je tužitelj upućen pokrenuti parnicu radi utvrđenja osporene tražbine.

Tvrdi kako osporeno potraživanje proizlazi iz usmeno sklopljenih ugovora o zajmu.

Da je krajem 2009. sa suprugom tuženice Antom Rubeljem sklopio usmeni ugovor o zajmu temeljem kojeg je istom predao iznos od 150.000,00 EUR. Rok za povrat zajma nije određen, već je dogovoreno da zajmoprimac vraća dug prema svojim mogućnostima. Radi osiguranja tužiteljevog potraživanja po osnovi povrata pozajmljenog iznosa tužitelj i Ante Rubelj sklopili su 30. prosinca 2009. za korist tužitelja ugovor o zalogu nekretnina u vlasništvu zajmoprimca, pobliže opisanih u izreci presude pod točkom II. Temeljem navedenog ugovora tužitelj nije uspio upisati u zemljišnoj knjizi založno pravo na predmetnim nekretninama. Ante Rubelj umro je prije no što je pozajmljeni iznos vratio tužitelju te je njegovom nasljednicom proglašena Anka Rubelj kao njegova supruga. Nasljeđivanjem je tužena stekla i nekretnine koje su predmetnom prethodno opisanog ugovora o zalogu.

Naknadno, u listopadu 2012. da je tužitelj s tuženicom sklopio još jedan usmeni ugovor o zajmu temeljem kojeg je istoj predao iznos od 72.000,00 EUR. Rok za povrat zajma nije određen, već je dogovoreno da zajmoprimac vraća dug prema svojim mogućnostima. Tuženica je djelomično vratila pozajmljeni iznos, u ukupnom iznosu od 24.000,00 EUR, dok je neisplaćena ostala razlika u ukupnom iznosu od 48.000,000 EUR.

Slijedom navedenog da tužitelj ima tražbinu prema tuženici po osnovi povrata pozajmljenih iznosa njezinom pokojom suprugu kojeg je jedina nasljednica i njoj neposredno, u ukupnom iznosu od 198.000,00 EUR, u kunsjoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju HNB-a na dan plaćanja. Da je tužiteljeva tražbina, obzirom među strankama rok povrata

pozajmljenih iznosa nije bio određen, dospjela podnošenjem prijave tražbine u stečajnom postupku, odnosno 14. srpnja 2014.

Predlaže stoga utvrditi da je osnovana osporena tražbina, prijavljene u stečajnom postupku koji se vodi nad imovinom dužnika pojedinca Anke Rubelj vl. RUBELJ GRILL Anka Rubelj t.p., u iznosu od 1.498.860,00, kao tražbine drugog višeg isplatnog reda. Nadalje, predlaže utvrditi postojanje razlučnog prava tužitelja na odvojeno namirenje tražbine u iznosu od 1.135.500,00 kn iz vrijednosti nekretnina pobliže opisanih u izreci presude pod točkom II. kao predmeta razlučnog prava te naložiti tuženici trpljenje namirenja tužiteljeve tražbine iz predmeta razlučnog prava.

Podredno, ukoliko bi sud ovako postavljeni tužbeni zahtjev utvrdio neosnovanim predlaže naložiti tuženici isplatu iznosa od 1.498.860,00 kn, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama obračunatim počevši od 16. srpnja 2014. do isplate.

U odgovoru na tužbu i tijekom postupka stečajni upravitelj imovine tuženice kao stečajnog dužnika prije svega prigovara u tužbi naznačenoj vrijednosti predmeta spora u iznosu od 10.000,00 kn. Nadalje, osporava osnovanost utuženog potraživanja i ističe prigovor promašene pasivne legitimacije, jer da tužitelj nije stečajni vjerovnik tuženice kao trgovca pojedinca nad čijom se imovinom stečajni postupak provodi, stoga što njegova tražbina koja je predmet parnice nije vezana uz poslovanje tuženice kao trgovca pojedinca i da je ovu tražbinu tužitelj neosnovano prijavio u stečajnom postupku. Podredno, osporava da bi tužitelj tuženici, odnosno njezinom suprugu, pozajmio iznose povrat kojih potražuje te ističe prigovor zastare potraživanja po osnovi povrata pozajmljenih iznosa. Nadalje, osporava da bi tužitelj imao razlučno pravo na nekretninama pobliže opisanim u izreci presude pod točkom II.

Tuženica Anka Rubelj u odgovoru na tužbu i tijekom postupka ne spori da je tužitelj njezinom sada pokojom suprugu Anti Rubelju pozajmio iznos od 150.000,00 EUR, povrat kojeg iznosa je osiguran davanjem nekretnina u zalog, kako to u tužbi tužitelj tvrdi te da tužitelju ovaj iznos nije vraćen. Tvrdi da je pozajmljeni iznos utrošen u poslovanje Rubelj Grilla i da stoga tužitelj ima status stečajnog vjerovnika u stečajnom postupku koji se provodi nad njezinom imovinom kao vlasnice RUBELJ GRILL Anka Rubelj t.p. Osporava tužiteljeve navode da bi od tužitelja pozajmila daljnje novčane iznose povrat kojih isti potražuje.

U postupku je izvršen je uvid i pročitane su sljedeće isprave: ugovor o zalogu nekretnine od 30. prosinca 2009. (list 5-6 spisa), rješenje o nasljeđivanju poslovni broj O-8418/2010 UPP/OS-121/2010 (list 7-8 spisa), rješenje Općinskog građanskog suda u Zagrebu poslovni broj Z-15152/14 (list 9 spisa), prijava tražbine (list 10-11 spisa), rješenje ovog suda poslovni broj St-280/14 od 3. rujna 2014. o upućivanju u parnicu (list 12 spisa), ugovor o rješavanju međusobnih odnosa (list 21-23 spisa), zapisnik s općeg ispitnog ročišta od 3. rujna 2014. u postupku koji se pred ovim sudom vodi pod poslovnim brojem St-280/14 (list 26-33 spisa), tečajna lista HNB (list 71 spisa). Nadalje, izvršen je uvid u mrežne stranice zemljišnih knjiga za nekretnine upisane u zk.ul. br. 36291, 36290 i 10475 sve k.o. Granešina te je saslušan svjedok Vanja Milovac i tužitelj (list 66-69 spisa).

Sud je kao nepotreban za utvrđenje odlučnih činjenica u ovoj pravnoj stvari odbio dokazni prijedlog tuženika za saslušanje svjedoka Ružice Rubelj, Natalie Rubelj, Zorana Devića i Ivice Cvitanovića na okolnost da su Ante Rubelj i Zlatko Rubelj bili stvarni vlasnici obrta Rubelj Grill.

Temeljem tako provedenih dokaza ovaj sud je utvrdio da je prvi u tužbi istaknuti tužbeni zahtjev djelomično osnovan, i to u dijelu koji se odnosi na utvrđenje osporene tražbine.

Predmet spora su eventualno kumulirani tužbeni zahtjev tužitelja, u smislu odredbe čl. 198. st.2. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14, dalje ZPP), i to na način da sud najprije raspravi tužbeni zahtjev kojim tužitelj predlaže utvrditi osnovanom osporenu tražbinu tužitelja po osnovi povrata pozajmljenih iznosa, prijavljenu u stečajnom postupku koji se vodi nad imovinom dužnika pojedinca Anke Rubelj vl. RUBELJ GRILL Anka Rubelj t.p. u iznosu od 1.498.860,00 kn kn, kao tražbinu drugog višeg isplatnog reda zatim utvrditi postojanje razlučnog prava tužitelja na imovini tuženice pobliže opisanoj pod točkom II. izreke presude i naložiti tuženoj trpjeti namirenje tužiteljeve tražbine u iznosu od 1.135.500,00 kn iz predmeta razlučnog prava, a podredno, ako nađe da na opisani način istaknuti tužbeni zahtjevi nisu osnovani, sud prihvati zahtjev za isplatom iznosa od 1.498.860,00 kn, uvećanog za pripadajuće zakonske zatezne kamate obračunate počevši od 16. srpnja 2014. do isplate.

Prije svega, u odnosu na tuženikov prigovor vrijednosti predmeta spora koju je tužitelj u tužbi naznačio u iznosu od 10.000,00 kn valja reći da je u predmetnom postupku za utvrđenje vrijednosti predmeta spora mjerodavna novčana svota na koju se odnosi tužbeni zahtjev (čl. 35. u vezi s čl. 40. st.1. ZPP). Obzirom prvim od istaknutih tužbenih zahtjeva tužitelj traži utvrđenje njegove tražbine prijavljene i osporene u stečajnom postupku u iznosu od 1.498.860,00 kn, ovaj iznos predstavlja vrijednost predmeta spora. Neodlučno je stoga, za utvrđivanje vrijednosti predmeta spora, što je tužitelj u predmetnoj tužbi, u njezinom uvodu, kao vrijednost predmeta spora naznačio iznos od 10.000,00 kn niti ima mjesta određivanju vrijednosti predmeta spora od strane suda u smislu odredbe čl. 40. istog Zakona.

Na temelju rješenja ovog suda donesenog u stečajnom postupku koji se vodi nad imovinom dužnika pojedinca Anke Rubelj vl. RUBELJ GRILL Anka Rubelj t.p., poslovni broj St-280/14 od 3. rujna 2014., utvrđeno je da je u tom postupku stečajni upravitelj osporio tražbinu tužitelja u iznosu od 1.498.860,00 kn i to kao tražbinu drugog višeg isplatnog reda te je tužitelj upućen pokrenuti parnicu radi utvrđenja osnovanom ove tražbine. Uvidom u dostavnicu, koja prileži u predmetnom stečajnom spisu, utvrđeno je da je tužitelj citirano rješenje zaprimio 7. studenog 2014. pa je tužba u ovoj pravnoj stvari, upućena sudu preko pošte preporučenom pošiljkom predanom pošti 17. studenog 2014., podnesena unutar prekluzivnog roka propisanog odredbom čl. 178. st. 6. mjerodavnog Stečajnog zakona („Narodne novine” broj 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 116/10, 25/12, 133/12 i 45/13, dalje SZ) u vezi s odredbom o računanju roka iz čl. 112. st. 4. i 113. st.2. ZPP.

Odlučne činjenice među strankama u ovoj pravnoj stvari nisu sporne, odnosno nedvojbeno su utvrđene na temelju spisu priloženih isprava, i to:

- da je rješenjem ovog suda poslovni broj St-280/14 od 5. lipnja 2014. otvoren stečajni postupak nad imovinom dužnika pojedinca Anke Rubelj vl. RUBELJ GRILL Anka Rubelj t.p.,
- da je u predmetnom stečajnom postupku tužitelj, podnošenjem prijave tražbine stečajnom upravitelju 15. srpnja 2014., prijavio potraživanje po osnovi sklopljenih ugovora o zajmu u ukupnom iznosu od 1.498.860,00 kn, da je ovo potraživanje osporio stečajni upravitelj, jer da se tražbina ne odnosi na stečajnog dužnika te je tužitelj upućen pokrenuti parnicu radi utvrđenja osnovanosti osporene tražbine,
- da je pravomoćnim rješenjem o nasljeđivanju poslovni broj O-8418/2010 UPP/OS-121/2010 od 26. siječnja 2011. Anka Rubelj proglašena jednom nasljednicom iza pokojnog supruga Ante Rubelja, preminulog 7. listopada 2010.

Među strankama je sporna osnovanost utuženog potraživanja, odnosno ima li tužitelj, pod pretpostavkom osnovanosti istaknutog potraživanja po osnovi povrata pozajmljenog iznosa, pravo ostvarivati ovu svoju tražbinu u stečajnom postupku koji se provodi nad imovinom tuženice kao trgovca pojedinca te ima li tužitelj pravo na odvojeno namirenje svojeg potraživanja iz vrijednosti nekretnina koje čine imovinu tuženice.

Radi utvrđenja činjenica vezanih uz sklapanje ugovora o zajmu na kojima tužitelj osniva utuženo potraživanje proveden je dokaz saslušanjem svjedoka Vanje Milovca i tužitelja. Vanja Milovac tvrdi da je u spornom razdoblju bio obiteljski prijatelj sa supružnicima Rubelj te da je na njihov zahtjev sastavio Ugovor o zalogu nekretnina od 30. prosinca 2009. na kojem, između ostalog, tužitelj osniva utuženo potraživanje.

Na temelju navoda tuženice, tužitelja i navoda iz iskaza svjedoka Vanje Milovca, utvrđeno je da je tužitelj krajem 2009. pozajmio Anti Rubelju iznos od 150.000,00 EUR, koji se iznos Ante Rubelj obvezao vratiti tužitelju prema svojim mogućnostima te da isti dug nije vratio.

Da je tužitelj novac pozajmio upravo Anti Rubelju proizlazi iz tužiteljavih navoda u samoj tužbi i prijavi predmetne tražbine u stečajni postupak, te navoda Anke Rubelj tijekom ove parnice. Istinitost ovih navoda potkrjepljuje i sadržaj Ugovora o zalogu nekretnina od 30. prosinca 2009. u kojem Ante Rubelj potvrđuje da prema tužitelju ima obvezu povrata pozajmljenog iznosa od 150.000,00 EUR (čl.1. Ugovora).

Iz suglasnih navoda tuženice, tužitelja i navoda iz iskaza svjedoka Vanje Milovca nedvojbeno je da je pozajmljeni iznos zajmoprimac Ante Rubelj koristio radi financiranja poslovanja Rubelj Grilla, dakle gospodarske djelatnosti koju je samostalno obavljala njegova supruga Anka Rubelj, upisana u sudskom registru kao trgovac pojedinac. Na istinitost ovih navoda ukazuje i sadržaj Ugovora o rješavanju međusobnih odnosa od 10. rujna 2010., sklopljenog između Ante Rubelja i Zlatka Milovca, u kojem se navodi da su suugovaratelji u dugogodišnjem poslovno-partnerskom odnosu u pogledu zajedničke djelatnosti, nastupa na tržištu te ulaganja u pogledu društva Rubelj Grill, Anka Rubelj, ugostiteljstvo, t.p., dakle imovine dužnika pojedinca nad kojom se provodi predmetni stečajni postupak.

Međutim, po shvaćanju ovog suda, svrha za koju je zajmoprimac Ante Rubelj pozajmljeni iznos koristio nije od utjecaja na činjenicu da se upravo Ante Rubelj obvezao tužitelju vratiti na opisani način pozajmljeni iznos.

Sukladno odredbi čl. 139. st.1. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine" broj 48/2003, 163/2003, 35/2005, 127/2013 i 33/2015) tuženica kao nasljednica pokojnog zajmoprimca odgovara za njegov dug tužitelju.

Na temelju iskaza tužitelja utvrđeno je da je tužitelj nakon smrti Ante Rubelja Anki Rubelj pozajmio daljnji iznos od 72.000,00 EUR, koji se ista obvezala vratiti prema svojim mogućnostima, da je Anka Rubelj tužitelju djelomično vratila dug, i to u iznosu od 24.000,00 EUR te je preostala obveza povrata iznosa od 48.000,00 EUR.

Tužitelj je o navedenim pravnim odnosima iskazivao vrlo uvjerljivo i krajnje emotivno, ističući da je s Antom i Ankom Rubelj bio u iznimno dobrim prijateljskim odnosima, da mu je Ante Rubelj bio kao brat. Detaljno je opisao okolnosti sklapanja ovog potonjeg ugovora o zajmu

opisujući da je pozajmica Anki Rubelj, koja da ga je novac tražila, bila potrebna zbog podmirivanja troškova za kupnju mesa za Rubelj Grill koje je u to vrijeme bilo značajnije poskupjelo, zatim da je novac u pozajmljenom iznosu imao jer da je taj novac neposredno prije njegova majka dobila po osnovi prodajne cijene za svoju nekretninu, da mu je Anka Rubelj u međuvremenu dug djelomično vratila, isplatama od otprilike po 2.000,00 EUR mjesečno te da mu je ista, kada su razgovarali nakon smrti njegovog sina 10. siječnja 2014., potvrdila da obveza povrata preostalog duga nije sporna.

Nadalje, na istinitost tužiteljevih navoda o sklopljenim ugovorima o zajmu ukazuje i činjenica da je tužitelj u više navrata pozajmljivao novac Anti i Anki Rubelj. Navedeno proizlazi iz iskaza svjedoka Vanje Milovca i iz sadržaja isprave koju je tijekom postupka priložila Anke Rubelj, i to Ugovora o rješavanju međusobnih odnosa od 10. rujna 2010. u kojem se navodi da su Ante Rubelj i Zlatko Milovac od tužitelja uz iznos od 150.000,00 EUR pozajmili i iznos od 75.000,00 USD, beskamatno i bez određenog roka povrata, a radi ulaganja u zajednički posao.

Slijedom navedenog, a imajući u vidu da tuženica tijekom postupka nije iznijela činjenice niti predložila dokaze kojima bi dovela u sumnju istinitost ovih tužiteljevih navoda i potkrijepila svoju tvrdnju da iznos od 72.000,00 EUR od tužitelja nije nikada pozajmila (čl. 219. st.1. ZPP), sud je takve navode tuženice utvrdio neistinitima.

Prigovor zastare utuženog potraživanja nije osnovan. Naime, u konkretnom se slučaju primjenjuje rok zastare od 5 godina (čl. 225. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine" broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15, dalje ZOO). Zastara nastupa kad protekne zakonom određeno vrijeme u kojem je vjerovnik mogao zahtijevati ispunjenje obveze (čl. 214. st.2. ZOO). Određivanje vremena ispunjenja obveze povrata zajma u konkretnom je slučaju očito ostavljeno na volju jednoj ugovornoj strani, zajmoprimcu, i to na način da dug vraća prema svojim mogućnostima (čl. 176. ZOO). Stranke i ne tvrde da bi prije podnošenja prijave predmetne tražbine u stečajnom postupku tužitelj zatražio od tužene određivanje vremena ispunjenja ili ispunjenje duga. Zastara se prekida podnošenjem prijave tražbine u stečajnom postupku (čl. 245. st. 4. ZOO). Obzirom je najraniji pozajmljeni iznos (od 150.000,00 EUR) predan krajem 2009. godine, a stečajni postupak je nad imovinom tuženice otvoren 5. lipnja 2014. te je tužitelj prijavio svoju tražbinu 15. srpnja 2014. nedvojbeno je da zastara nije nastupila jer od sklapanja ranijeg ugovora o zajmu i nastanka tužiteljeve tražbine do podnošenja prijave predmetne tražbine u stečajnom postupku, dakle prekida zastare, nije protekao rok zastare od pet godina u kojem je tužitelj mogao zahtijevati ispunjenje obveze.

Nisu osnovani prigovori stečajnog upravitelja da tužitelj u pogledu prijavljenih tražbina nije osobni vjerovnik stečajnog dužnika, jer da njegove tražbine nisu vezane uz gospodarsku djelatnost tuženice kao dužnika pojedinca i da stoga predmetne tražbine tužitelj ne može ostvariti u stečajnom postupku koji se provodi nad imovinom tuženice kao trgovca pojedinca.

Prije svega, razvidno je da je su supružnici Rubelj novac pozajmljen od tužitelja uložili u obavljanje gospodarske djelatnosti tuženice kao trgovca pojedinca pa stoga, u konkretnom slučaju, valja tumačiti da tužiteljeva tražbina po osnovi povrata pozajmljenih iznosa jest nastala u vezi s obavljanjem gospodarske djelatnosti tuženice kao trgovca pojedinca.

Osim toga, stečajni postupak se u konkretnom slučaju provodi se nad imovinom Anke Rubelj kao dužnika pojedinca i to trgovca pojedinca (čl. 3. st.1. SZ).

Trgovac pojedinac je fizička osoba koja samostalno obavlja gospodarsku djelatnost u skladu s propisima o obrtu i upisana je u sudskom registru kao trgovac pojedinac (čl. 3. st.1. Zakona o trgovačkim društvima ("Narodne novine" broj 111/1993, 34/1999, 121/1999, 52/2000, 118/2003, 107/2007, 146/2008, 137/2009, 111/2012, 125/2011, 68/2013 i 110/2015, dalje ZTD). Trgovac pojedinac odgovara za svoje obveze, uključujući i obveze nastale u obavljanju obrta prije upisa u sudski registar kao trgovca pojedinca, osobno, cijelom svojom imovinom (čl. 9. st.2. ZTD).

Stečajni postupak se provodi radi skupnog namirenja vjerovnika stečajnog dužnika unovčenjem njegove imovine i podjelom prikupljenih sredstava vjerovnicima (čl. 2. st.1. SZ). Stečajnu masu čini cjelokupna imovina dužnika u vrijeme otvaranja stečajnog postupka te imovina koju on stekle tijekom stečajnog postupka i ona služi namirenju troškova stečajnog postupka te tražbina vjerovnika stečajnog dužnika, odnosno tražbina čije je namirenje osigurano određenim pravima na imovini dužnika (čl. 67. SZ). U stečajnu masu dužnika pojedinca ne ulazi jedino imovina na kojoj se ovrha protiv njega ne bi mogla provesti kad on ne bi bio trgovac pojedinac ili obrtnik (čl. 68. SZ). Stvari izuzete od ovrhe ili na kojima je ovrha ograničena određene su Ovršnim zakonom.

Stečaj je generalna ovrha pa se, ovisno o dostatnosti stečajne mase, vjerovnici namiruju razvrstani u isplatne redove, a unutar istog isplatnog reda razmjerno veličini svojih tražbina (čl. 70. SZ).

Stečajni se postupak zaključuje nakon što bude unovčena sva imovina koja čini stečajnu masu stečajnog dužnika te po pravomoćnosti rješenja o zaključenju stečajnog postupka, brisanjem iz upisnika stečajni dužnik kao trgovac pojedinac gubi svojstvo trgovca pojedinca (čl. 196. SZ). Ako se pri završnoj diobi mogu u punoj visini namiriti tražbine svih stečajnih vjerovnika, stečajni upravitelj preostali višak predaje dužniku pojedinцу (čl. 195. SZ).

U slučaju stečajnog postupka koji se vodi nad imovinom dužnika fizičke osobe, kao u konkretnom slučaju, stečajni vjerovnici mogu i nakon zaključenja stečajnog postupka neograničeno ostvarivati svoje preostale tražbine neposredno prema dužniku. Naime, za razliku od pravne osobe kao stečajnog dužnika koja brisanjem iz sudskog registra prestaje, dužnik pojedinac tima što je izgubio svojstvo trgovca pojedinca brisanjem iz sudskog registra nije oslobođen od obveza prema stečajnim vjerovnicima. Pri tome, stečajni vjerovnici čije su tražbine utvrđene i koje dužnik nije osporio na ispitnom ročištu ne moraju pokretati parnične postupke, već na temelju rješenja kojim je njihova tražbina utvrđena mogu pokrenuti postupak prisilne ovrhe. Iznimno, citirano pravilo o pravima stečajnih vjerovnika nakon zaključenja stečajnog postupka neće se primjenjivati tek ako bi u stečajnom postupku bila donesena odluka o tome da se dužnik oslobađa preostalih obveza (čl. 197. u vezi s čl. 282. SZ).

Stečajni vjerovnici su osobni vjerovnici dužnika koji u vrijeme otvaranja stečajnog postupka imaju koju imovinsko-pravnu tražbinu prema njemu (čl. 70. st.1. SZ).

Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka nad imovinom dužnika pojedinca su da prestaju prava dužnika na upravljanje i raspolaganje imovinom koja ulazi u stečajnu masu i prelaze na stečajnog upravitelja (čl. 89. SZ), zatim o ispunjavanju obveza u korist stečajne mase (čl. 92. SZ), o ulasku nasljedstva u stečajnu masu (čl. 93. SZ), o ostvarivanju tražbina stečajnih vjerovnika isključivo u stečajnom postupku (čl. 96. SZ) te o zabrani ovrhe i osiguranja (čl. 98. SZ).

Polazeći od pojma stečajne mase i stečajnog vjerovnika kako su određeni Stečajnim zakonom, zatim od izloženih pravnih posljedica otvaranja stečajnog postupka nad imovinom dužnika pojedinca na mogućnost ostvarenja tražbina nastalih do trenutka otvaranja stečajnog postupka i, konačno, od položaj stečajnih vjerovnika u stečajnom postupku koji se provodi nad imovinom dužnika pojedinca te njihovog položaj nakon zaključenja takvog stečajnog postupka, zaključak je ovog suda sa su stečajni vjerovnici u stečajnom postupku koji se provodi nad imovinom dužnika pojedinca svi osobni vjerovnici tog dužnika, koji u vrijeme otvaranja stečajnog postupka imaju imovinsko-pravnu tražbinu prema njemu, neovisno o tome da li je njihova tražbina nastala u vezi s obavljanjem gospodarske djelatnosti dužnika pojedinca ili neovisno o obavljanju gospodarske djelatnosti.

Dužnik pojedinac jedinstveni je pravni subjekt, neovisno o području u kojem djeluje i preuzima obveze, dakle u obavljanju gospodarske djelatnosti ili izvan obavljanja gospodarske djelatnosti te je njegova imovina kojom odgovara za sve svoje obveze i svim svojim vjerovnicima jedinstvena cjelina.

Drugačije pravno shvaćanje, da vjerovnici koji u vrijeme otvaranja stečajnog postupka nad imovinom dužnika pojedinca imaju imovinsko pravnu tražbinu prema njemu, ali koja nije vezana uz obavljanje gospodarske djelatnosti dužnika pojedinca nisu stečajni vjerovnici stečajnog dužnika te da nemaju pravo ostvarivati svoje tražbine tijekom stečajnog postupka i iz sredstava koje stečajni upravitelj ostvari unovčenjem stečajne mase stečajnog dužnika suprotno je temeljnim načelima i svrsi provođenja stečajnog postupka, dakle da se provede postupak generalne ovrhe nad imovinom stečajnog dužnika, u kojem svi njegovi vjerovnici trebaju biti u načelno istom položaju i namiriti se razmjerno dužnikovoj imovini.

Stoga je, po shvaćanju ovog suda, osnovan tužiteljev zahtjev radi utvrđenja osnovanom njegove tražbine prema tuženici po osnovi povrata pozajmljenih iznosa, prijavljene i osporene u stečajnom postupku koji se provodi nad imovinom tuženice kao dužnika pojedinca.

U odnosu na visinu tužiteljevog potraživanja valja reći sljedeće.

Tužiteljeva tražbina po osnovi povrata pozajmljenih iznosa nije bila dospjela u vrijeme otvaranja stečajnog postupka nad imovinom tuženice kao dužnika pojedinca. Naime, određivanje roka povrata pozajmljenih iznosa (prema mogućnostima zajmoprimca) ostavljeno je na volju dužnika, a tužitelj nije poduzimao radnje s ciljem određivanja roka ispunjenja u smislu odredbe čl. 176. ZOO. Stoga je tužiteljevo potraživanje dospjelo otvaranjem stečajnog postupka (čl. 73. SZ).

Obzirom je zajam dan u stranoj valuti (eurima) te je ugovoren povrat obveze u kunama, a stranke ne tvrde da bi ugovorile drugi tečaj, preračunavanje tražbine u stečajnom postupku vrši se u domaću valutu po tečaju mjerodavnom za mjesto plaćanja (Republika Hrvatska), dakle po prodajnom tečaju koji objavi devizna burza, odnosno Hrvatska narodna banka i koji vrijedi u vrijeme otvaranja stečajnog postupka (čl. 77. SZ u vezi s čl. 22. st.1. i 2. ZOO).

Tužitelj je, tvrdi, preračunavanje tražbine i prijavu u stečajni postupka izvršio primjenom srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke na dan plaćanja. Obzirom je tužitelj prijavio tražbinu u iznosu od 1.498.860,00 kn po osnovi povrata kunske protuvrijednosti od 198.000,00 EUR, razvidno je da je preračunavanje izvršenom primjenom tečaja od 7,57.

Mjerodavni tečaj za preračunavanje u konkretnom slučaju je, sukladno ranije izloženim zakonskim pravilima, prodajni tečaj eura koji je objavila Hrvatska narodna banka 5. lipnja 2014. (dan otvaranja stečajnog postupka), a koji je iznosio 7,590631.

Dakle, tužitelj je preračunavanje izvršio na nepovoljniji način, primjenom manjeg tečaja od onoga na koji ima pravo, pa je stoga utvrđeno je da visina tužiteljevog potraživanja u iznosu od 1.498.860,00 kn u cijelosti osnovana.

Slijedom navedenog, osnovan je tužiteljev tužbeni zahtjev u dijelu u kojem traži da se utvrdi osnovanom njegova tražbina prijavljena i osporena u stečajnom postupku koji se vodi nad imovinom tuženice kao dužnika pojedinca u iznosu od 1.498.860,00 kn u drugom višem isplatnom redu.

Tužiteljev zahtjev za utvrđenjem postojanja razlučnog prava na odvojeno namirenje njegove tražbine u iznosu od 1.135.500,00 kn iz vrijednosti nekretnina pobliže opisanih u točki II. izreke presude nije osnovan.

Tužitelj tvrdi da je pravo na namirenje svojeg potraživanja u iz vrijednosti nekretnina (založno pravo) stekao na temelju ugovora sklopljenog 31. prosinca 2009. s Antom Rubeljem koji da mu je, radi osiguranja potraživanja po osnovi povrata pozajmljenog iznosa od 150.000,00 EUR u zalog dao svoje nekretnine pobliže opisane u izreci presude pod točkom II.

Tužitelj temeljem sklopljenog ugovora nije izvršio upis založnog prava u zemljišnim knjigama na ovim nekretninama. Založno pravo na nekretninama na temelju pravnog posla stječe se odgovarajućim upisom u zemljišnoj knjizi (uknjižbom ili predbilježbom) tog prava kao tereta na njime opterećenoj nekretnini (čl. 309. st.1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine" broj: 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/2014) slijedom čega tužitelj nije stekao založno pravo na temelju predmetnog ugovora o zalogu nekretnine.

Dobrovoljno ugovorno založno pravo na nekretnini (dobrovoljna ugovorna hipoteka) i na pravu izjednačenom s nekretninom stječe vjerovnik uknjižbom toga prava u zemljišnu knjigu kao tereta na njime opterećenoj nekretnini, ako zakonom nije što drugo određeno.

Predmetne je nekretnine naslijedila tuženica iza pokojnog supruga koja je upisom provedenim 7. veljače 2011. pod poslovnim brojem Z-6119/11, uknjižena kao vlasnica ovih nekretnina. Dakle, predmetne nekretnine čine stečajnu masu (čl. 67. u vezi s čl. 93. SZ).

Tužitelj stoga nije razlučni vjerovnik i nema pravo odvojenog namirenja svoje tražbine iz vrijednosti ovih nekretnina jer njegovo založno pravo nije upisano u zemljišnoj knjizi niti on nakon otvaranja stečajnog postupka može valjano steći založno pravo na dijelovima imovine koja ulazi u stečajnu masu (čl. 81. i 100. st.1. SZ).

Konačno valja reći da je tužitelj tužbene zahtjeve u ovoj parnici istaknuo primjenom procesnog instituta eventualne kumulacije, na način da je odredio redoslijed odlučivanja o osnovanosti tako istaknutih tužbenih zahtjeva, pri čemu raspravljanje o sljedećem postaje bespredmetno ako sud prihvati prethodni.

Tužbene zahtjeve na utvrđenje tražbine (prvi zahtjev unutar prvoistaknutog tužbenog zahtjeva) i isplatu (eventualno kumulirani tužbeni zahtjev) tužitelj temelji na istoj pravnoj osnovi, povratu pozajmljenih iznosa, pa se ovi zahtjevi međusobno isključuju. Stoga, iako

tužitelj navodi da se eventualno kumulirani tužbeni zahtjev odnosi na cjelokupni petiti prvog istaknutog tužbenog zahtjeva (koji se pak sastoji od više različitih zahtjeva), a koji je utvrđen tek djelomično osnovanim, polazeći od svrhe procesnog instituta eventualne kumulacije i sadržaja istaknutih zahtjeva, nema mjesta raspravljanju o eventualno kumuliranom tužbenom zahtjevu obzirom na utvrđenje postojanja tužiteljeve osporene tražbine.

Tužitelj je uspio u sporu u odnosu na prvi od postavljenih tužbenih zahtjeva u dijelu koji se odnosi na utvrđenje osnovanom osporene tražbine, a zahtjev je odbijen u dijelu kojim traži utvrđenje postojanja razlučnog prava. Zbog raspravljanja o odbijenom dijelu tužbenog zahtjeva nisu u ovoj parnici nastali posebni troškovi, pa je stoga utvrđeno da istom pripada pravo na naknadu troškova postupka u smislu odredbe čl. 154. st.2. u vezi s odredbom čl. 155. ZPP-a.

U odnosu na trošak zastupanja tužitelja po punomoćniku odvjetniku, prema ispostavljenom troškovniku, vrijednosti predmeta spora (u odnosu na zahtjev s kojim je tužitelj uspio u parnici u iznosu od 1.498.860,00 kn) i Tarifu o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine" broj 142/12, 103/2014, 118/2014 i 107/15, dalje Tarifa), tužitelju je priznat trošak za sastav tužbe (Tbr. 7/1 Tarife) i zastupanja na 4 ročišta (17. rujna 2015., 15. veljače 2016., 13. studenog 2017. i 14. prosinca 2018.) (T.br. 9/1 Tarife) u iznosu od po 14.990,00 kn za svaku od ovih radnji. Trošak zastupanja na ročištu 4. prosinca 2015. odmjeren je u smanjenom iznosu, primjenom T.br. 9/2 Tarife, jer se na ovom ročištu raspravljalo samo o procesnim pitanjima, odnosno u iznosu od 7.495,00 kn.

Trošak za sastav podneska od 25. studenog 2014., kojim tužitelj ispravlja postavljeni tužbeni zahtjev nije priznat, jer, po ocjeni suda, ova radnja nije bila potreba za vođenje postupka niti prouzročena ponašanjem protivne strane.

Ovako priznate troškove (u ukupnom iznosu od 82.445,00 kn valja uvećati za pripadajući porez na dodanu vrijednost u visini od 25% (T.br. 42 Tarife), što ukupno iznosi 103.056,25 kn.

Nadalje, tužitelju je, primjenom odredaba T.br. 1.1 i T.br. 2.1. Zakona o sudskim pristojbama („Narodne novine“ broj: 74/1995, 57/1996, 137/2002, 125/2011, 112/2012, 157/2013, 110/2015), priznat trošak sudske pristojbe na tužbu i presudu, u iznosu od po 5.000,00 kn.

Zatezne kamate na priznate troškove postupka tužitelju pripadaju počevši od donošenja presude, sukladno odredbi čl. 30. st.2. Ovršnog zakon ("Narodne novine" broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17), po stopi određenoj u skladu s odredbom čl. 29. st.2. ZOO-a, za ostale odnose.

Slijedom navedenog, tužitelju je dosuđena naknada troškova postupka u ukupnom iznosu od 113.056,25 kn, s pripadajućim zateznim kamatama obračunatim počevši od donošenja presude do isplate, dok je tužitelj zahtjev odbijen u prekomjerno zatraženom iznosu od 28.193,75 kn.

Tuženici, obzirom na neuspjeh ostvaren u parnici, ne pripada naknada troškova parničnog postupka (čl. 154. st. 1. ZPP-a).

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u izreci.

U Zagrebu, 23. ožujka 2018.

Sutkinja:
Tina Šimović, v.r.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ove presude nezadovoljna stranka može podnijeti žalbu Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske u roku od osam dana od dana kada se smatra da joj je dostava presude obavljena (za stranku koja je bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje), odnosno u roku od 8 dana po primitku presude (za stranku koja nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje), a podnosi se putem ovog suda u dva primjerka za sud i po jedan za svaku protivnu stranku.

za točnost otpravka ovlašteni službenik
Marija Lukić